

M. Biskup, T. Reroń, Andrzej Szafulski

"W kręgu chrześcijańskiego orędzia moralnego", red. M. Biskup, T. Reroń, Wrocław 2000 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 8/2, 215-217

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wschodu). Dział ten zawiera także artykuły o chrześcijańskim sensie niedzieli, o technice i odpowiedzialności, o Kościele na drogach dialogu, o moralnych problemach doświadczeń medycznych i rozdrożach ekologii. Autorzy piszą także na temat wojny w świetle społecznej nauki Kościoła, o miłości w wychowaniu seksualnym, o kształtowaniu postawy społecznej w konfesjonale, a także o zagadnieniach etycznych anestezjologii i intensywnej terapii oraz o moralnych problemach doświadczeń medycznych.

Księgę Pamiątkową kończy dział zatytułowany *Varia*. W tej części znalazło się kilka artykułów nie związanych ściśle z teologią moralną. Pisze w niej J. Dyduch o powołaniu świeckich w nauczaniu II Synodu Diecezji Częstochowskiej. Jest tu również zamieszczony artykuł A. Kubisia o 600-leciu Teologicznego Wydziału w Krakowie i E. Stańka pt. *W labiryncie grzechu. Przyczynek do przepowiadania Dobrej Nowiny*.

Księga Pamiątkowa przybliży nie tylko naukowe dokonania Jubilat, ale naświetla także cały szereg zagadnień współczesnej teologii moralnej. Zasluguje więc na uważną lekturę wszystkich interesujących się aktualnymi zagadnieniami etycznymi. Warto zaznaczyć, że wśród autorów Księgi jest wielu wybitnych specjalistów z zakresu teologii moralnej z wszystkich środowisk naukowych Polski, a nawet z zagranicy.

ks. Tadeusz Reroń

W kręgu chrześcijańskiego orędzia moralnego
red. M. Biskup, T. Reroń, Wrocław 2000, ss. 803

Jest to księga pamiątkowa wydana przez środowisko akademickie Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, a poświęcona ks. prof. Antoniemu Młotkowi, kierownikowi Katedry Teologii Moralnej, z okazji 60-lecia urodzin i 30-lecia pracy naukowo-dydaktycznej. Wymiernym owocem aktywności naukowej Księdza Profesora jest ponad 150 publikacji, w tym 4 pozycje książkowe. Rezultatem zaś cenionej pracy dydaktycznej i troski o rozwój młodszej kadry naukowej są promocje doktorskie oraz recenzje doktorskie, habilitacyjne i profesorskie. Można się o tym dowiedzieć z pierwszej części laudacyjnej prezentowanej Księgi.

„Współtwórcami Księgi są najbliżsi przyjaciele Księdza Profesora, koledzy ze studiów na ATK i współpracownicy w Papieskim Fakultecie Teologicznym we Wrocławiu. Do współpracy zostali też zaproszeni wychowankowie Księdza Profesora – w zdecydowanej mierze doktorzy teologii moralnej, którzy swoje prace promocyjne pisali pod jego kierunkiem” – napisali w swoim słowie redaktorzy Księgi.

Księga zawiera kilka rozdziałów. Sylwetka Księdza Profesora, kierunki badań i pokaźny dorobek naukowy zostały ukazane w jej pierwszej części. J. Kowalski upatruje w Jubilate „człowieka chrześcijańskiego uniwersalizmu”. S. Olejnik natomiast widzi w nim „uczzonego, teologa i moralistę”. Wszystkie jednak zestawienia i wyliczenia nie są w stanie pokazać całego bogactwa życia, ogromu zadań i obowiązków, jakie Jubilat przez długie lata pełnił jako kapłan, wychowawca i profesor.

Kolejne działy Księgi zawierają prezentację osiągnięć w kręgu własnych specjalizacji tych autorów, którzy przez ich napisanie chcieli wyrazić szacunek i wdzięczność Księdzu Jubilatowi. Wśród zagadnień z teologii moralnej ogólnej artykuły M. Chłopowca, P. Mrzy-

głoda i S. Rosika dotyczą zagadnienia sumienia. R.E. Rogowski snuje rozważania o człowieczeństwie. A. Brzoza o godności osoby jako podstawowym kryterium moralności. A. Marcol zaś o odpowiedzialności człowieka w myśli współczesnej. I. Dec ukazuje postulatory encykliki Jana Pawła II *Fides et ratio* wobec teologii moralnej. Rozdział ten zamykają refleksje Z. Teinerta dotyczące wiedzy obiektywnej w kontekście uprawianej teologii.

Następny rozdział zatytułowany jest: *Tajemnica Zbawienia*. Jego pięć artykułów, mimo że w różnym aspekcie, to jednak dotyczy Osoby Boga Ojca: „Iz 40, 3--5 w świetle Ewangelii św. Łukasza (T. Hergesel), *Nauczanie Jezusa o „moim Ojcu i „waszym Ojcu” w przekazie Mateuszowej Ewangelii* (E.J. Jezierska), *Syn Boży i Jego Ojciec w Ewangelii św. Marka* (H. Langkammer), *Syn Boży* (J. Lewandowski), *Ojciec w dziele zbawienia* (P. Liszka). Natomiast R. Groń przybliży czytelnikowi osobę Śwś Teresy od Dzieciątka Jezus, a A. Siemieniowski pyta na ile mistycyzm można uznać za uniwersalną religię ludzkości. I wreszcie dwa pozostałe artykuły poświęcone są misji Kościoła. A. Nowicki widzi w Nim „misterium, uczestnictwo i postanie”, a M. Sawiński pisze wprost o „obowiązku nowej ewangelizacji”.

W części zatytułowanej: *W nurcie życia sakramentalnego* znajdują się dwa opracowania. Pierwsze traktuje o nawróceniu i pokucie w kontekście Wielkiego Jubileuszu Roku 2000 (M. Biskup), drugie zaś podejmuje zagadnienie współdziałania w sakramencie pokuty katolików i chrześcijan niekatolików według Kodeksu Benedykta XV w świetle jego źródeł prawnych (E. Górecki). W sposób pośredni związane jest z nimi kanoniczno-pastoralne opracowanie kolejnego współautora Księgi ukazujące wspólnotę Kościoła wobec osób żyjących w związkach niesakramentalnych (W. Wenz). Dział ten dopełnia zagadnienie władzy Kościoła nad węzłem małżeńskim (J. Choroszy) oraz dwa przedłożenia dotyczące Eucharystii. Pierwszy z nich zatytułowany jest *Z wiarą do Eucharystii w Kościele* (J. Michalik), drugi zaś *Eucharystia i rodzina pastoralnym tematem kongresów eucharystycznych w Polsce* (R. Mroziuk).

Nowatorskie ujęcie zagadnień prezentuje dział zatytułowany: *Człowiek – życie – środowisko*. Dwa z nich dotyczą ochrony środowiska (J.M. Dołęga) i kryzysu ekologicznego (E. Janiak). Kolejny krąg zagadnień prezentują kolejno tacy wybitni autorzy, jak: P. Góralczyk (*Realne spojrzenie na moralność seksualną*), E. Kaczyński (*Teologiczno-moralne problemy związane z karą śmierci. Rozwój nauki i słabość argumentów „za” i „przeciw”*), S. Kornas (*Utylityzm w bioetyce i etyce lekarskiej*), E. Mitek (*Samowychowanie jako realizacja świętości życia*), T. Reroń (*Godność i misja człowieka starszego*), J. Wróbel (*Teologicznomoralne podstawy przeszczepiania organów*) oraz M. Wolicki (*Istota i znaczenie logoterapii*).

Przedostatni rozdział prezentowanej Księgi związany jest z moralnością życia społecznego. Rozpoczyna go S. Chomik artykułem *Kategorie godności pracy ludzkiej. Polska „praca nad pracą” u progu nowego tysiąclecia*. Podobnie nowe zagadnienie prezentuje A. Szafuński w artykule *Pluralizm moralny człowieka gospodarującego*. Kolejni dwaj autorzy podejmują zagadnienie sekularyzacji. J. Mariański pisze o kryzysie globalnej teorii sekularyzacji, a P. Nitecki o konfrontacji z sekularyzmem będącej wyzwaniem wielkiego Jubileuszu Roku 2000. Powszechnym zasadom społecznym poświęcili swe opracowania K.F. Papciak (*Dobro wspólne jako zasada współpracy międzynarodowej Stolicy Apostolskiej*) i H. Szeloch (*Spoleczno-moralne zasady funkcjonowania państwa*). Dział ten dopełnia artykuł J. Orzeszyny zatytułowany: *Niedziela dniem rodziny*.

I wreszcie ostatni rozdział został zatytułowany: *Śladami przeszłości – z historii Kościoła na Dolnym Śląsku*. W. Bochnak przedstawia życie i działalność naukową ks. Witelona (ok. 1230 – ok. 1314) – proboszcza parafii św. Piotra i Pawła i profesora legnickiej szkoły parafialnej. Natomiast T. Fitych – pierwsze wizytacje kolegów papieskich w Polsce. Autor ten czyni to ze szczególnym uwzględnieniem działalności Giovanniego Battisty Lancellottiego, nuncjusza apostolskiego w Polsce w latach 1622-1627. Kolejną postać, ks. Józefa Wilperta, prezentuje w swym artykule A. Kiełbasa. Jednocześnie ukazuje jego związki z Polską i Polakami. Kult św. Józefa w Krzeszowie w okresie rekatolizacji Śląska stał się podstawą studium J. Mandziuka. Obraz Marcina Lutra w świetle współczesnych badań przybliży czytelnikowi J. Pater. Z kolei zaś męczeństwo św. Krystyny, jej kult pośmiertny i cud eucharystyczny w mieście Bolsena w 1263 roku stają się nam bliskie dzięki dociekanom J. Swastka. Jest też w tym dziale opracowanie dokonane przez Z. Leca, a zatytułowane: *Jezuickie misje ludowe na Śląsku w latach 1851-1872*.

Dla pełności obrazu prezentowanej Księgi trzeba stwierdzić, że otwiera ją *Słowo Metropolity Wrocławskiego*, w którym Ks. Kard. H. Gulbinowicz dziękuje Księdzu Profesorowi Jubilatowi za „Jego dobre kapłańskie serce”, za „ogrom różnego rodzaju prac na niwie wychowawczej i naukowej” i za „działalność organizacyjną”, oraz za „prace kurialne i synodalne”, a także „redakcyjne” (s. 9-10). Księga ta jednak nie ma typowego zakończenia, podsumowania redakcyjnego. Jest to pociągnięcie w pełni świadome i zamierzone, po to, aby każdy z czytelników mógł niejako dopisać własne słowa wdzięczności i szczerych gratulacji dla dostojnego Jubilata. Ze swej strony mogę dodać, że z wielką satysfakcją połączyłem rolę jej recenzenta i wdzięcznego czytelnika.

ks. Andrzej Szafuński